

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

אסמכתא: 09425512

נוהל הכרזה על מוות על ידי פאראמדיק באט"ן של אגודת מגן דוד אדום
בישראל ללא נוכחות רופא והוצאת הודעת פטירה

1. מטרה :

נוהל זה והנספחים לו המהווים חלק מלא ובלתי נפרד מהנוהל, בא להסדיר את השיטה והמענה להכרזה על פטירה והוצאת הודעת פטירה במערך הטרומ אשפוזי על-ידי פאראמדיק העובד באט"ן של אגודת מגן דוד אדום בישראל, הפועלת לפי חוק מגן דוד אדום, תש"י - 1950 (להלן: "מד"א"), ללא נוכחות רופא, ועל-פי הנחיות ניהול זה והפרוטוקולים הנספחים לו, באישור רופא היושב במוקד הרפואי של מד"א ולו קשר ישיר עם הפאראמדיק המצוי בשטח.

2. הגדרות :

"אט"ן" – אמבולנס טיפול נמרץ של מד"א בישראל, המצויד בצידוד תקני ויעודי ופועל ע"פ נהלי מד"א, ומצוות בפאראמדיק מוסמך על פי ניהול זה, ובאיש צוות רפואי נוסף פאראמדיק או חובש רפואת חירום / רפואה דחופה של מד"א.

"פאראמדיק" – בוגר מסלול הכשרת פאראמדיק בארץ או בחו"ל שהוכר על-ידי מנהל אגף רפואה במד"א ו/או המנהל הכללי של משרד הבריאות, הוא בעל הרשאה לעבוד באט"ן מד"א, הינו מוסמך ומוכשר לקיום וביצוע ניהול זה, אושר לכך אישית על ידי מנהל אגף רפואה של מד"א, ועבר השתלמויות וריענונים ייעודיים, כמפורט ב"סילבוס הכשרת פאראמדיקים בנוגע לקביעת מוות" – המצורף ומסומן כנספח ו'.

"מוקד רפואי" – המוקד הרפואי של מד"א, מוקד המאויש 24 שעות ביממה במשך כל ימות השנה על-ידי רופא מומחה המשמש כרופא המוקד הרפואי מטעם מד"א.

"טופס הכרזה על מוות" - טופס שימולא על-ידי פאראמדיק על-פי התנאים המפורטים בנספח א'.

"רופא המוקד הרפואי" – רופא מומחה בתחום הרפואה הדחופה, קרדיולוגיה, הרדמה או טיפול נמרץ, על בסיס כל דין ו/או ניהול מחייב של משרד הבריאות.

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

"טופס הודעת פטירה" - כהגדרתו לפי סעיף 7 לחוק מרשם האוכלוסין תשכ"ה -
1965 מצורף ומסומן כנספח ב'.

"פרוטוקול דום לב או הפסקת פעולות החייאה שלא בנוכחות רופא" - המצורף ומסומן
כנספח ג'.

"פרוטוקול הטיפול בנפגע עם דום לב כתוצאה מטרומה" - המצורף ומסומן כנספח
ד'.

"רופא לשכת הבריאות" - רופא לשכת בריאות המאושר על ידי משרד הבריאות על
בסיס פקודת בריאות העם-1940, ו/או על בסיס כל דין ו/או נוהל מחייב של משרד
הבריאות.

"דו"ח חולה נפגע" - דו"חות של מד"א המתארים את פרטי החולה / הנפגע, פרטי
האירוע ופרטי הטיפול בחולה/ נפגע, כדוגמת דו"ח פאראמדיק ודו"ח רופא המצורפים
בנספח ז'.

3. הנחיות :

א. הכרזה על מוות :

הכרזה על מוות תתבצע בהתאם ליישום "פרוטוקול דום לב או הפסקת פעולות
החייאה שלא בנוכחות רופא", או "פרוטוקול הטיפול בנפגע עם דום לב כתוצאה
מטרומה" - המפורטים בנספחים ג' ו ד' המצורפים לנוהל זה.

ככל שנוכח באירוע רופא בעל רשיון ישראלי המאושר על ידי משרד הבריאות על
בסיס פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976, פקודת בריאות העם-1940,
ו/או על בסיס כל דין ו/או נוהל מחייב של משרד הבריאות, ואשר הזדהה והציג
לפאראמדיק רשיון או תעודה רישמית בתוקף, ואשר משתתף בטיפול באירוע עד
סופו, לא יחול הנוהל, הרופא הנוכח יכריז ויקבע את המוות, והרופא הנוכח ימלא את
הודעת הפטירה על פי הנחיות משרד הבריאות הנוגעות בדבר ועל פי כל דין.

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

להלן פעולות הפאראמדיק עד שלב ההכרזה על מוות:

- (1) במידה והחליט הפאראמדיק כי נתקיימו כל התנאים לאי ביצוע פעולות החייאה או הפסקת פעולות החייאה, ובהעדר רופא בשטח, ייצור הפאראמדיק קשר בקו מוקלט עם רופא המוקד הרפואי, יתאר במדויק את מצבו הקליני של המטופל ואת הפעולות שבוצעו על-ידי הצוות ואשר הביאו אותו להחלטה כי ניתן לקבוע בוודאות שהמטופל ללא רוח חיים ואינו בר הצלה.
- (2) במידה וניתן להעביר את כלל הפרמטרים הנמדדים במוניטור או באמצעי מולטימדיה אחר למוקד הרפואי, יש להעביר את הנתונים על מנת שייבחנו על ידי הרופא במוקד.
- (3) רופא המוקד בהתאם להחלטתו, ינחה את הפאראמדיק על ביצוע פעולות נוספות במידה והוא סבור כי יש צורך בכך.
- (4) במידה והרופא סבור כי נתקיימו כל התנאים לקבלת ההחלטה כי המטופל ללא רוח חיים ואינו בר הצלה, יאשר לפאראמדיק הפסקת החייאה ו/או אי התחלת פעולת החייאה. החלטות והנחיות אלה יתועדו ברשומה ברורה ו/או במערכת הממוחשבת של המוקד הרפואי.

ב. פעולות הפאראמדיק לאחר שלב ההכרזה על מוות כאמור בסעיף 4.א.3.:

(1) הפאראמדיק יבצע זיהוי של הנפטר כדלקמן:

(1.א.) זיהוי ודאי – באמצעות תעודה בעלת תמונה – בתנאי שהתעודה והתמונה עדכנית ותקינה ולא הושחתו פני הנפטר.

הזיהוי יעשה ע"פ סדר הקדימויות הבא:

תעודת זהות;
או דרכון;
או רישיון נהיגה;
או פנקס חוגר או תעודת קצין של צה"ל.

(1.ב.) זיהוי זמני (שאינו ודאי) –

ע"פ סדר הקדימויות הבא על ידי:
קרוב משפחה מדרגה ראשונה;

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

קרוב משפחה אחר;
מטפל במוסד רפואי/סעודי;
שכן, מכר, אחר. (כמפורט בטופס הכרזה על מוות – נספח א').

(1.ג.) ללא זיהוי – יחשב וירשם כ"פלוני אלמוני".

(2) הפאראמדיק ימלא דוח רפואי (טופס חולה/נפגע) ע"פ נהלי מד"א ובו יתוארו בפירוט כל הפעולות הרפואיות שננקטו באירוע, ובכלל זה כל מידע רלבנטי שיוכל לסייע לרופא לשכת הבריאות המחוזית או רופא מוסמך בפקודת בריאות העם (להלן: רופא מוסמך) לקבוע את האבחנות לסיבת המוות, בהתאם לטופס הודעת פטירה של משרד הפנים (נספח ב').

(3) הפאראמדיק ימלא טופס הכרזה על מוות ע"י פאראמדיק מד"א (נספח א') לרבות ציון שם הרופא המאשר במוקד הרפואי במד"א ומס' רישונו. הטופס ימולא בשלושה עותקים [המקור יימסר לרופא לשכת הבריאות המחוזית או רופא מוסמך, עותק אחד יוצג לחדר הקירור כפי שיפורט בהמשך ועותק אחד ישמר בידי מד"א].

(4) הפאראמדיק ימלא טופס הודעת פטירה של משרד הפנים (נספח ב') בהתאם לסמכותו לפי סעיף 7 לחוק מרשם האוכלוסין; ימלא את חלק א(1): "פרטים אישיים של הנפטר" בטופס הודעת פטירה, וכן ימלא את חלק א(2): "פרטים על המודיע..." ובו ימלא את פרטיו של המודיע על הפטירה, קרי: פרטיו שלו - הפאראמדיק באירוע המודיע על הפטירה והמבצע נוהל זה.

חלק א(3) "אישור רפואי ופרטי הרופא המאשר" - שבו אמור לאשר ולחתום רופא שראה את הגופה ונכח באירוע, ישאר ריק [קרי: הסעיפים הקטנים: "לפי מיטב ידיעתי המוות אירע ב..", "ראיתי את הגופה", "שם הרופא" "מקום העבודה" "תפקיד" "המען" "תאריך" "חתימה" - ישארו ריקים] והפאראמדיק יעביר עליהם קו אלכסוני. זאת בהתבסס על הוראת סעיף 8 לפקודת בריאות העם סיפא, המאפשרת את מילוי הטופס במלואו ע"י רופא לשכת הבריאות, אף בהעדר ראיית הגופה.

- שאר הסעיפים בהודעת הפטירה ישארו ריקים.
- הטופס ימולא בארבעה עותקים [המקור והעתק ימסרו לרופא לשכת הבריאות המחוזית או רופא מוסמך, העתק אחד יוצג לחדר הקירור - בהתאם לצורך - כמפורט בהמשך ועותק אחד ישאר במד"א].

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

- (5) הפאראמדיק ידאג להזמנת משטרת ישראל למקום האירוע.
- (6) בהעדר קרוב משפחה מדרגה ראשונה, ימתין צוות האט"ן להגעתה של משטרת ישראל למקום. במידה ותידרש המתנה של מעל 20 דקות, יהיה רשאי המוקד לשגר צוות אמבולנס שאינו ניידת או אמבולנס טיפול נמרץ להמתנה במקום האירוע, עד להגעת משטרת ישראל למקום.
- (7) במידה והחולה/נפגע נפטר בביתו, ימסור הפאראמדיק למשפחה את כל הרישומים הנדרשים: דוח רפואי, טופס הכרזה על מוות ותרשים מוניטור וכן את טופס הודעת הפטירה.
- (8) הפאראמדיק יבהיר למשפחה מהן הפעולות שיש לבצע לצורך הוצאת רישיון קבורה. בשלב זה, תוכל המשפחה לפנות את הנפטר ממקום האירוע כמקובל, בצירוף מסמכים אלה, ובמקביל תפעל להוצאת רישיון קבורה באמצעות פניה לרופא לשכת הבריאות או רופא מוסמך.
- (9) טופס הודעת הפטירה וטופס הכרזה על מוות על-ידי פאראמדיק, יהוו אסמכתה לקבלת הנפטר לחדר הקירור.
- (10) שחרור גופת הנפטר לקבורה, תיעשה רק לאחר הצגת הודעת פטירה חתומה על-ידי רופא לשכת הבריאות המחוזית או רופא מוסמך ורישיון קבורה.
- (11) במקרה של מוות טבעי במוסד רפואי/סיעודי כהגדרת משרד הבריאות, קביעת המוות ומילוי הודעת הפטירה, יעשו ע"י רופא המוסד. ככל שלא מצוי או נוכח רופא במוסד בעת האירוע, החלטה על הפסקת החיאה או אי התחלת פעולת החיאה תיעשה ע"י הפאראמדיק ואולם האישור הרפואי המופיע בטופס הודעת הפטירה של משרד הפנים (נספח ב') וסיבות המוות יקבעו ע"י רופא המוסד.
- (12) במקרה של מוות ברשות הרבים:
- א. הפאראמדיק יבצע את כל הפעולות המפורטות בסעיף 3. "הנחיות" - בסעיפים 3.א. "הכרזה על מוות" סעיפים 1-4, עד סעיף 3.ב. "פעולות הפאראמדיק לאחר שלב ההכרזה על מוות..". סעיפים 1-6.
- ב. ימסור העתק מטופס הכרזה על מוות ואת הדוח הרפואי למפקד המשטרה המטפל באירוע.
- ג. המשך הטיפול יהיה באחריות משטרת ישראל, כולל המשך תהליך הוצאת הודעת הפטירה ופינוי הנפטר.

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

ד. פעולות הפאראמדיק בעת פטירת חיילים במחנות צה"ל:

1. הפאראמדיק יבצע את כל הפעולות המפורטות בסעיף 3. "הנחיות" - בסעיפים 3.א. "הכרזה על מוות" סעיפים קטנים 1-4, עד סעיף 3.ב. "פעולות הפאראמדיק לאחר שלב ההכרזה על מוות.." סעיפים קטנים 6-1.
2. ימסור העתק מטופס הכרזה על מוות והדוח הרפואי למפקד הצבאי הבכיר המטפל באירוע.
3. המשך הטיפול יהיה באחריות צה"ל.

(13) במידה והמטופל נפטר במהלך הפינוי לבית החולים, ימשיך צוות האט"ן את פינוי הנפטר לבית החולים הקרוב.
מילוי הודעת הפטירה יבוצע על-ידי רופא המלר"ד בבית החולים, בהתבסס על חוזר משרד הבריאות מספר 29/84 (נפטרים מחוץ לבתי חולים - בדיקה וקביעת המוות בחדר המיון).

ג. מילוי הודעת הפטירה על-ידי רופא לשכת הבריאות והוצאת רישיון קבורה :

רופא לשכת הבריאות יקבל את טופס הודעת הפטירה שבו מולאו הפרטים האישיים של הנפטר וכן פרטי המודיע כפי שמולאו על-ידי הפאראמדיק, בצירוף דוח רפואי, טופס הכרזה על מוות ותרשים מוניטור.

בהסתמך על כל אלה, ובכפוף לסמכותו לפי סעיף 8(ד) לפקודת בריאות העם ישלים רופא לשכת הבריאות את האבחנות לסיבת המוות ויאשר בחתימתו. מאחר והרופא הממלא את הודעת הפטירה לא נכח בעת הפטירה ולא ראה את הגופה יש לציין זאת בצורה מפורשת על גבי הטופס בחלק א(3) לטופס הודעת פטירה.

לאחר מכן יוציא רופא לשכת הבריאות או רופא שהוסמך לכך רישיון קבורה כמקובל.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

נספח א' - טופס הכרזה על מוות ע"י פארמדיק מד"א

טופס הכרזה על מוות ע"י פארמדיק מד"א

פרטי פארמדיק ראש הצוות

	מספר פארמדיק		שם משפחה		שם פרטי
--	--------------	--	----------	--	---------

מועד ומקום הכרזת המוות

	תאריך	יום בשבוע	שעת הכרזת המוות	:
--	-------	-----------	-----------------	---

	עיר	כתובת
--	-----	-------

פרטי הנפטר

	שם פרטי	שם נוסף	שם משפחה
--	---------	---------	----------

	תאריך לידה	זכר / נקבה	שם האב	מקום לידה
--	------------	------------	--------	-----------

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

<p>זיהוי זמני / ללא זיהוי <u>בוצע ע"י (הקף בעיגול ומלא פרטי האדם):</u></p>	<p>זיהוי ודאי של הנפטר <u>בוצע באמצעות (הקף בעיגול ומלא הפרטים):</u></p>
<p>1. קרוב משפחה מקרבה ראשונה כן / לא שם ת.ז. ופרטים: _____</p>	<p>1. תעודת זהות מס' _____</p>
<p>2. קרוב משפחה אחר כן / לא שם ת.ז. ופרטים: _____</p>	<p>2. דרכון מס' _____</p>
<p>3. מטפל במוסד רפואי/סיעודי כן / לא שם ת.ז. ופרטים: _____</p>	<p>3. רישיון נהיגה מס' _____</p>
<p>4. שכן / מכר / אחר (הקף בעיגול) שם ת.ז. ופרטים: _____</p>	<p>4. תעודת חוגר/קצין מס' _____</p>
<p>**** במידה ואין זיהוי יש למלא את פרטי הנפטר ע"ש "פלוני אלמוני"</p>	

המשך בעמוד הבא <

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

טופס הכרזה על מוות ע"י פאראמדיק מד"א – המשך

-2-

פרטי רופא מטפל (של הנפטר)

שם פרטי	שם משפחה	מס' טלפון:	מס' רישיון:
---------	----------	------------	-------------

קופ"ח או מוסד רפואי	כתובת טלפונים
---------------------	---------------

תקציר פרטי ונסיבות האירוע

סיבת אי התחלת החיאה או הפסקת פעולות החיאה

פרטי הרופא המאשר את ההכרזה על המוות במד"א

שם פרטי	שם משפחה	מס' רישיון רופא
---------	----------	-----------------

מס' טופס פאראמדיק	מס' אישור במוקד מד"א
-------------------	----------------------

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים Jerusalem

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

תאור נזקים חיצוניים ככל שישנם:

הערות:

שם הפאראמדיק ראש הצוות _____

מס' רישיון _____

חתימה וחותמת _____

מצורף תרשים מוניטור 3 לידים

במידה ונדרשים פרטים נוספים נא התקשר למוקד הארצי של מד"א
במספר 03-5350053 ובקש את הרופא התורן או חייג 101.

משרד הבריאות
Ministry of Health
ירושלים

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

נספח ב' - הודעת פטירה של משרד הפנים

חובה למלא את הטופס
ב- 4 העתקים

נא להעביר הודעה זו במעטפה סגורה

מדינת ישראל - משרד הפנים

הודעת פטירה

לפי זעוף 7 לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ח-1965, הרחיב מודיע את הפרטים על הנפטר

פרטים אישיים של הנפטר	שם המפגחה	חשם הפרטי	שם פרטי של האב	ת. זהות ☐ דרכון ☐	מין ☐ ז ☐ נ ☐
פרטים על המדינה אחרי על המוסד, רופא שקבע דבר מות או מי שהיה נכה	המזב ואישו	דת	שנה תאריך הלידה	שנה חודש יום	מקום הלידה
	תאריך פטירה עברי	שעה	תאריך פטירה גרגוריאני	שנה חודש יום	מקום הפטירה
	שם בן/בת חוג	שנה חודש יום	מספר הזהות של בן/בת חוג	שם הישוב אם נפטר בבית חולים ציין את השם	המטק
	שם המנוחה	שנה חודש יום	מספר הזהות של בן/בת חוג	שם הישוב הרחוב/חשכונה סטי הכית	המטק
החיסת והמודיע	החיסת והמודיע	החיסת והמודיע	החיסת והמודיע	החיסת והמודיע	החיסת והמודיע
אישור רפואי ופרטי הרופא המאשר	תפקיד	המטק	תאריך	החיסת	החיסת

אבחנות לסיבות המוות שנקבעו ע"י הרופא

סיבת המוות - יפולא ע"י רופא שראה את הגופה	א.1	סיבת מיידיה, פגיעה או מחלה שגרמה לנפירה במשך, אם הסיבות "בלתי ידוע"
	ב.1	מחלות או מצבים שהביאו לסיבת המוות המיידית, ציין שרשרת הלידועים שגרמו לפטירה
	ג.1	
	2	מחלות או מצבים אחרים שתרמו למות אך אינם קשורים ישירות לאבחנות א-ג

נסיבות המוות	☐ חשד לרצח ☐ תאונת עבודה ☐ תאונה אחרת ☐ חשד להתאבדות ☐ תאונת דרכים תאור הנזקים החיצוניים
נתחת הגופה P.M.	תאריך ☐ שם המתקן ☐ אבחנה זמנית 1 אבחנה זמנית 2
לשכת תברואות	תאריך התורעה ☐ חוצא רשיון קבורה סס ☐ שם חברת הקבורה ☐ מקום הקבורה ☐ מקום הלידה ☐ עיר ☐ ארץ ☐
הלשכה האזורית לפינתל האוכלוסין ב-	הודעה נתקבלה ונרשמה בתאריך ☐ חתמת הפקיד ☐

נספח ג' -פרוטוקול מד"א להפסקת פעולות החיאה- נכון להיום

דום לב – Cardiac arrest

הפסקת פעולות החיאה שלא בנוכחות רופא

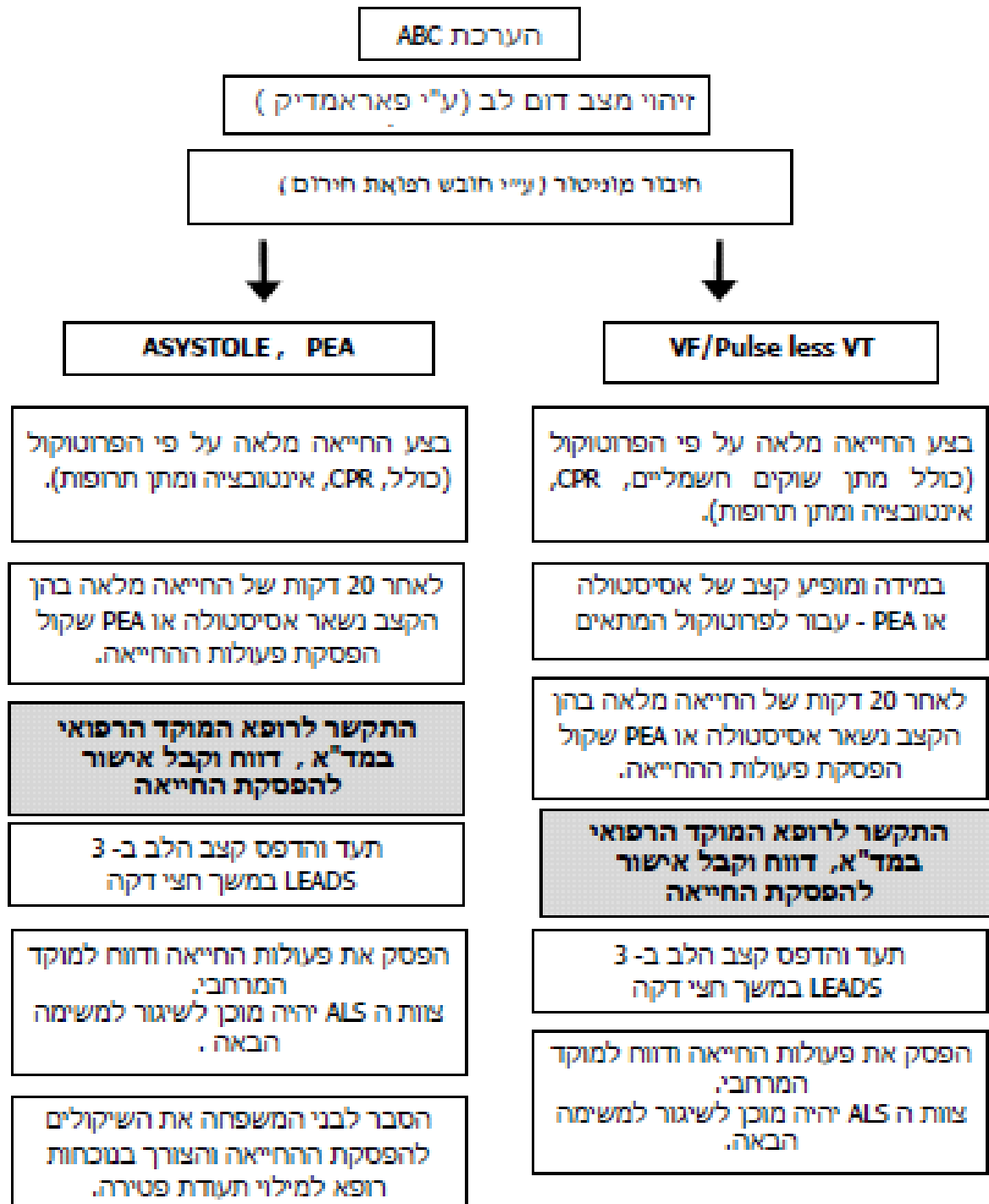
בלב:

1. פאראמדיק בצוות האט"ן (שלא בנוכחות רופא בשטח) יתחיל בביצוע פעולות החיאה בכל מקרה בו אין סימני מוות וודאי : אבדן צלם אנש, ניתוק הראש, קשיון איברים, ריקבון וכתמי מוות (בדום לב שלא נצפה (unwitnessed arrest).
2. פאראמדיק יהיה רשאי שלא להתחיל או לעצור פעולות החיאה כאשר הוצגו בפניו מסמכים ברי תוקף שהמטופל מוגדר "כחולה הנטה למות".
3. הפאראמדיק באט"ן מורשה להפסיק החיאה על פי הפרוטוקול בחולים עם דום

לב – Cardiac arrest

4. הפאראמדיק באט"ן **אינו מורשה** להפסיק את פעולות החיאה במקרים הבאים:
  - א. תינוקות, ילדים וחולים צעירים.
  - ב. חשד לדום לב כתוצאה מטראומה, טביעה והתחשמלות .
  - ג. היפוטרמיה קשה.
  - ד. חשד ל- או שידוע על: מיטן יתר של תרופות וסמים.
  - ה. מקרים בהם ידוע על הפרעות אלקטרוליטיות קשות (דוגמת חולי דיאליזה) והפרעות מטבוליות ואנדוקריניות קשות (חולי סוכרת).
  - ו. התנגדות אקטיבית של המשפחה להפסקת החיאה.

דום לב Cardiac Arrest - הפסקת פעולות החייה

נספח ד' - פרוטוקול מד"א להפסקת/אי ביצוע החייאה בנפגעי טראומה

MAGEN
DAVID
ADOM
IN ISRAEL

פרוטוקול לעזרת ALS

הגישה לנפגע עם דום לב כתוצאה מטרומה -

Traumatic Cardiopulmonary Arrest (TCPA)

במתאר טרום בית חולים.

מטרה:

1. איש צוות ALS (מגרואמריק או רמט) לא יתחיל בביצוע פעולות החייאה בשטח בכל מקרה טראומה בו קיימים סימני מוות וודאי, כגון : ניתוק הראש, ניתוק הזנב, קשיחן אובריס, ריקבון ממושט וכתמי מוות .
2. במידה וישנם מספר פצועים בשטח (אר"ן), יש להתחיל ביצוע פעולות מניצלות חיים בנפגעים אחרים - קודם להתחלת החייאה בנפגע עם TCPA.
3. איש צוות ALS מורשה להימנע מביצוע פעולות החייאה בנפגעי טרומה קלה אשר בבדיקה הראשונית בשטח נמצאו ללא דופק , ללא נשימה ובמוניטור נמצא קצב של אסיסטולה או PEA מתחת ל- 40 (*).
4. בנפגעי טרומה חולנית אשר בבדיקה הראשונית בשטח נמצאו ללא דופק וללא נשימה, על איש הצוות לברוק ולחפש סימני חיים אחרים :
  - תגובת אישונים לאור
  - תנועות סטוטטיות
  - פעילות חשמלית סדירה במוניטור (כולל PEA)נמצאו סימנים כאלה – יתחיל בפעולות החייאה. לא נמצא אף אחד מהסימנים הללו – מורשה להימנע מביצוע פעולות החייאה .
5. פעולות החייאה ברמת ALS, בנפגעי טראומה עם TCPA כוללות :
  - הסינכרליזציה (כאשר הקצב הוא VT או VF).
  - אינסינכרליזציה והנשמה (תוך שמירה על קצב הסדירה הצפוי).
  - ביצוע תיקון חזה בחשד קליני לחזה אוור בלחץ (NA).
  - פתיחת ריוד או עירוי תוך רימו ומתן נוזלים (במקובל בפרוטוקול השימוש בנפגעי טראומה) – ללא עיכוב במהלך הסינוח.
6. במצבים בהם משך הסינוח למי"ח הקרוב עולה על 10 דקות - יש לשקול ביצוע עיסוי לב חיצוניים (שרם תחילת סינוח) באותם מקרים שלא הוכחו לסימולים שצינו בסעיף 3 לעיל. משך העיסויים לא יעלה על 10 דקות מקסימום. במידה והנפגע מצוי עדיין במצב של TCPA - רשאי איש הצוות להמשיך פעולות החייאה.

7. במצבים בהם מטען הפינוח לביה"ח הקרוב קטן מ- 10 דקות, יש לצמצם זמן השיפול בשטח למוניטום הכרחי (הבטחת נתיב אויר ³³, סינוע נשימותי במידת הצורך, קצירת חימום חימוני) - ולהמשיך בביצוע פעולות החייאה במהלך הפינוח. אין לבצע קיסווי לב חימונים במצבים אלה.
8. מאורגמדיק באש"ן (ללא מוכחות רחמא בשטח) יתקשר למוקד הרפואי ויקבל אישור מהרמא במוקד הרפואי להמשיך פעולות החייאה – במצבים ובמקרים שצוינו מעלה .
9. איש צוות ALS, שהחל בביצוע פעולות החייאה בנמנע שהרמא עם TCPA, אינו מורשה להמשיך במקרים הבאים :
  - א. כאשר אין קורלציה בין המכונים של הרמאומה לבין התוצאה הקלינית - מצב שיכול להיות מאסבר ע"י דום לב שלא נגרם כתוצאה מהטרומבומה. במקרים אלה חובה לבצע החייאת דום לב מלאה (המסקת החייאה - על פי פרוטוקול המסקת החייאה ברדם לב שלא ע"ר שהרמאטי).
  - ב. בהינזקות וילדים .
  - ג. כאשר קיים חשד שדום הלב נגרם כתוצאה משביעה, התחשמלות או מכת ברק (במקרים אלה יש לפעול בהתאם לפרוטוקול החייאת דום לב שלא ע"ר שהרמאטי) .
  - ד. כאשר הנמנע מצוי בהיסוסרמיה קשה (חום גוף של 32 מעלות צלזיוס או פחות).

הקרות ורגשים :

- א. מודגש כי פרוטוקול זה מתייחס לשיפול בפעת הבודד – במצב בו לא נמצאים בשטח נמנעים נוספים הזקוקים לשיפול רפואי וזינום מוטומלים.
- ב. ⁽³⁾ - המלצות האישורים המקצועיים בארה"ב מתייחסות לכל מצב של היעדר פעילות סדורה במוניטור. במר"א החממו הקריטריונים למצבים בהם נמצא הנמנע באסיסכולה או PEA מוחות ל 40.
- ג. ⁽³³⁾ – הבטחת נתיב אויר אינה מחייבת בלכרח ביצוע אינטובציה, בעיקר כאשר מודבר באמוני סינוי קצרים (פחות מ 10 דקות).

דום לב ונשימה כתוצאה מטרומה (TCPA)

חבר מוניטור תוך ביצוע פעולות החיאה ראשוניות

אסיסטולה או PEA מתחת 40 בדקה ?

כן

כן

שקול הפסקת פעולות החיאה

מוקד רפואי

- חניך קצב לב
- הזנת משטרה
- מלא דוח מפורט
- דוח מאובחן
- למוקד המרחבי

שקול הפסקת פעולות החיאה

מוקד רפואי

לא

סימני חיים ?

כן

לא

בצע החיאה מלאה ברמת ALS (נפנע טראומה)

זמן פיזי קטן מ 15 דקות ?

כן

לא

שקול ביצוע עיסוי לב חיצוני (10 דקות לכל היותר)

קצב סדור לאו סימני חיים ?

כן

לא

הערות ושקולות כלליים

טראומה

- תעדף ביצוע פעולות מצילות חיים
- בנפגעים אחרים (נתיב אויר, סיוע נשימתי, עצירת דימום חיצוני).

סימני חיים

- תגובת אישונים לאור.
- תנועות ספונטניות.

פעולות החיאה ברמת ALS

- דפיברילציה (VF/VF).
- אינטובציה והנשמה (במידת הצורך).
- ניקוז חזה (NA).
- מזדים סו/סו (פרוסוקור טראומה).

הפסקת החיאה ע"פ פרוטוקול

דום לב :

- חיסוקת ילדים.
- מנגנון לא מתאים.
- היפוטרמיה קשה.
- סביעה, התחשמלות, מכת ברק.

כן

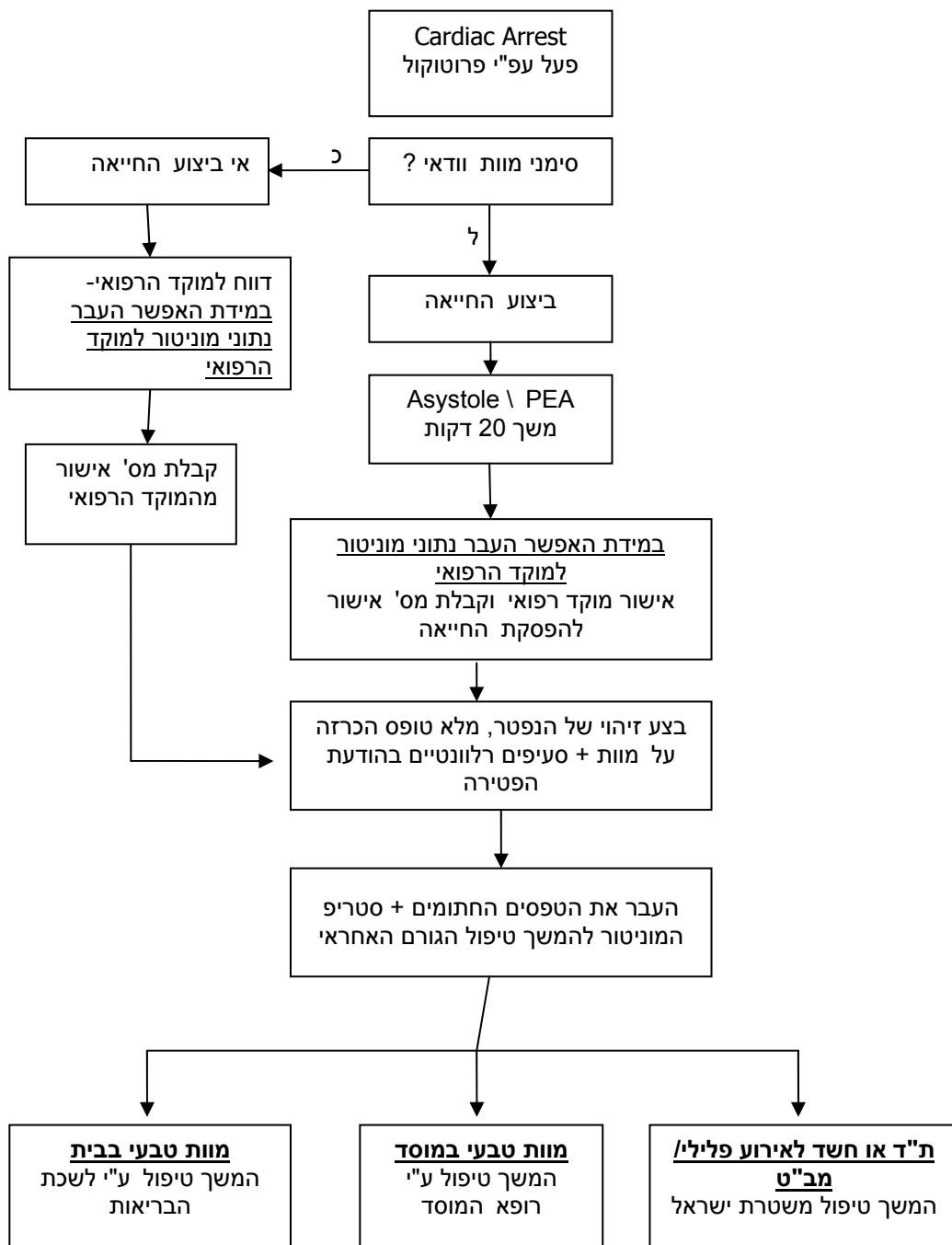
כן

לא

- נמצא זמן שטח
- למינימום הנדרש
- פנה בדחיפות לבית המולים הקרוב תוך המשך ביצוע פעולות החיאה

נספח ה' – תרשים זרימה פעולות בדם לב:

נספח ו' – הכשרת פאראמדיקים לביצוע נוהל הכרזה וקביעת מוות:

סילבוס הכשרת פאראמדיקים בנוגע לביצוע נוהל והנחיות הכרזה וקביעת מוות.

להלן פירוט התכנים שהועברו לפאראמדיקים במסגרת הכשרה ייעודית לנושא שבנדון :

1. פיזיולוגיה של המוות – הגדרה, סימנים, אבחנה.
  2. אטיולוגיה בקביעת המוות – דום לב ונשימה, מוות מוחי.
  3. הליך קביעת המוות – הכרזה, תיעוד ורישום.
  4. היבטים משפטיים בהליך קביעת המוות.
  5. מודלים לקביעת מוות בארגוני EMS בעולם.
  6. פרוטוקולים ונהלי מד"א – הפסקת/אי ביצוע החייאה, הגישה לנפגע עם דום לב ונשימה כתוצאה מטראומה (TCPA).
  7. דיווח – הודעת פטירה, טופס הכרזה על מוות.
  8. נוהל משרד הבריאות.
- רענון נושאים מרכזיים בהליך קביעת המוות ויישומו יבוצע במסגרת השתלמויות העובדים – אחת ל 2-3 שנים.
  - רק פאראמדיקים שעברו ההכשרה הרלוונטית יאושרו ליישם ולבצע נוהל זה.